



# Versenyző másodvirágzásban

*„Folytatom, amíg az egészségem engedi”*

A kiskunhalasi, hivatalosan senior korú Fazekas István Walter nevű lovával pályafutása során először szerzett felnőtt országos bajnoki címet díjugratásban. A Határőr Dózsa lovasa egyébként először 1993-ban nyert érmet felnőtt ob-n egyéniben, győznie azonban most először sikerült. Mondhatjuk tehát, hogy versenyzőként másodvirágzását éli, és tervei között nem szerepel a visszavonulás, ha pedig egyszer mégis abbahagyja a versenyzést, illetve a lovak kiképzését, gyerekek oktatása mellett pályaeépítőként szeretne tevékenykedni.

Ahogy az már lenni szokott, Fazekas István sem volt a lovak, a lovassportok megszállottja. Általános iskolásként atletizált, míg 1980 őszén egyik osztálytársa, aki lovagolni járt, el nem hívta magával. Ekkor pedig nyugodtan fogalmazhatunk úgy, hogy a határőrség lóképző bázisa magába szippantotta, és másfél év tanulás után 1982 áprilisában már a Határőr Dózsa versenyzőjeként Mezőszilas területi bajnokságon indult.

„Az első pár évben ugrólovás voltam Hirling József keze alatt, akit szinte második apámnak nevezhetek, a napi edzéseimet Kapoli István irányította. 1985-től pedig a díjugratás mellett lovastusáztam is. A militaryedzőm Tuska Pál volt. Olyanokkal versenyeztünk együtt, mint Fodor Gábor, Füzér Gábor, Soós Attila, Sebők János, Horváth Ágnes vagy Nagy Andrea. Fiatalokként sok csibészséget csináltunk még a »katonai nevelés« ellenére is, de megtanul-

tuk, hogy a rend, a fegyelem és a tisztaság elengedhetetlen a lovardában.”

Egészen addig, míg a határőrség lovas alakulatát meg nem szüntették és a kiképzőbázist be nem zárták, egymás után jöttek az eredmények: 1986-tól egészen 1989-90-ig military ifi és junior Eb-szerelések pontszerző helyekkel csapatban, ahol versenyzőink egyéniben is a mezőny első harmadában végeztek; díjugratásban 1989-ben junior magyar bajnoki arany-



érem, 1990-ben ugyanitt bronzérem, és az junior évek alatt három csapatbajnoki győzelem.

1992 után Fazekas István már csak ugrólovasként versenyzett, 1993 és '96 között Zápor nevű, enyingi tenyésztésű kancájával a magyar felnőtt válogatott tagja volt, '93-ban a magyar bajnokságban felnőtt egyéniben bronzérmet nyert, és a kiskunhalasiak kétszer megnyerték a csapatok magyar bajnokságát is. „Záporral a mai napig tartjuk a fedett pályás magyar magasugró csúcspot 215 centiméterrel” – mondja.

1998-99-ben átalakították a határőrséget, megszüntették a lovas szolgálatot, így nem volt szükség a kiskunhalasi kiképzőbázisra sem, a felszerelést elárverezték, és három-négy évig zárva is volt. Ezalatt Fazekas István a magánszférában helyezkedett el, Dabason Sziráki Mihály lótenyésztőnél. Ám annak ellenére, hogy jó barátság alakult ki a tenyésztő és a lovas között, Fazekas István úgy érezte, ebben a munkában nem használja ki a kvalitásait. Így hát elment Németországba. Ott egy eladóistállóban dolgozott, ami szakmailag szintén kevésnek bizonyult, így hazajött, ezúttal Szebényi Dánielék balatonfenyvesi istállójába. A Balaton-parti településen 2005–2010 között belovaglóként különböző tulajdonosok lovaival foglalkozott, a kiképzés mellett pedig versenyzett is.

A 2010-es gazdasági világválság az anyagi gondok ellenére Fazekas István számára tulajdonképpen csupa jót hozott. Egy régi barátot hívott fel előrelépést keresve, így egy hét alatt Svájcban, az olimpiai ezüstérmes Willi Melliger lovardájában találta magát. Öt évig volt az alpesi országban, ahol 2012 októberében a londoni olimpia díjugrató egyéni bajnoka, Steve Guerdat lovardájában lett belovagló. „Ez a két év szakmai tekintetben többet nyom számomra a latban, mit az azt megelőző huszonnyolc – mondja Fazekas István. Itt megtapasztalhattam, hogyan épülnek fel egy profi versenyző mindennapjai, egy igazi profi istálló. Büszke vagyok arra, hogy a világ lovas elitjében is köztiszteletben álló személy csapatába tartozhattam. Az ő istállójába ugyanis nehéz bekerülni. Többen is voltunk belovagló, de elmondhatom, hogy Steve-vel a mai napig baráti

FOTÓ: CSATLÓS NORBERT ÉS SOMGYVÁRI ANETT



## HIRLING JÓZSEF (1929–2016)

**Határőr ezredes, sportvezető, a Határőrség Lovasiskolájának egykori parancsnoka**

1954-ben nevezték ki Kiskunhalason a Határőrség Lovasiskola parancsnokának. A szolgálati ló- és lovászképzés mellett 1953-ban megalapította a Határőr Dózsa SE-t, amely a magyar lovassport egyik bölcsője volt a kilencvenes évek közepéig díjugratásban, lovastusában és fogathajtásban. Az egykor általa vezetett létesítmény ma az ő nevét viseli.

- 1. A nyerő páros pihenőidőben: Fazekas István és Walter
- 2. Tavalyi ob-győzelmiüket követően a Nemzeti Lovardában
- 3. Vizesárok, bírótorny, lelátók a Hirling József Lovasparkban

kapcsolatban állunk. Előfordul az is, hogy küldök neki egy-egy videót, amiről véleményt írok, tanácsot ad. Visszatérve a lovardai mindennapokhoz, olajozottan működő nagyüzemnek nevezném. Steve-nél általában 3-4 finn lány ápolta a lovakat. 14-17 ló volt a versenystállóban, amelyek közül kettő-hárommal járt versenyekre. Nekünk





## MITŐL LESZ EGY CSIKÓBÓL EREDMÉNYES SPORTLÓ?

Fazekas István 2020-as magyar bajnoki címét a Mytos apaságú szürke Walter nyergében szerezte meg. Egyébként a Fazekas István – Walter páros az elmúlt öt évben a magyar díjugratósport egyik legmeghatározóbb párosa volt. Bizonyára a bajnoki cím is hozzájárult, hogy Walter tenyésztőjét, Nagy Antalt az év lótenyésztőjévé választották.

„Nagy Antal szorgalmas, lószerező ember, aki családjával együtt neveli a csikókat a Kiskunhalastól öt kilométerre lévő bázisán. Saját tenyésztésű lovaik hatalmas legelő-kön és karámkokban nevelkednek, és egy kisebb pályán megkapják az alapkiképzést, ahonnan a Hirling József Lovasparkba, Fazekas István nyerge alá kerülnek. A jelen korban, amikor a ló- és lovassportban a külföldi lovak létszáma van többségben a startlistákon, példaértékű siker Walter és Nagy Antal története” – olvasható a díjugratoszakag.hu oldalon.

Lovardai villáminterjúnkban azt firtattuk, mitől lesz egy csikóból eredményes sportló.

„Véletlenek ugyan vannak, de a két legfontosabb tényező az állat genetikai háttere és a felnevelés módja. Előbbiről azt hiszem, nem is nagyon kell beszélni, mindenki tisztában van a jó örökség előnyeivel. Viszont manapság már azt is tudjuk, hogy

embrióbeültetés esetén a recipiens kanca hatása is látszódik a csikón, vagyis utóbbit nem lehet csak inkubátorként kezelni, mert hatása lesz a születendő csikóra már a megszületése előtt is. Vagyis a genetikailag meghatározott tulajdonságok magzati korban is változhatnak. Például gondoljunk csak a féreghajtásra, ami központi kérdés az állat egészségében. Nálam ez már velem megkezdődik az anya féreghajtásával, és több hatóanyaggal rendszeresen elvégezzük a csikóinkon, lovainkon.

Ha pedig a csikó megszületik, a fenotípust az anya, az istálló, az ottani emberek, állatok, sőt az a vidék is befolyásolja, ahol felnő. A különböző domborzati viszonyok között más csontszerkezetű, patájú és ízületekkel rendelkező lovak alakulnak. Nálunk homok van, de a jártatónak például gumi a padozata, hogy a változatosságot lehetőségeinkhez mérten biztosítsuk.

Tapasztalatom szerint a csikókra, bár tulajdonságaik közül nagyon sokat örökölnek, az első pár nap hatásai döntő befolyással bírnak. Épp ezért nálam már 7-8 napon megismerkednek a lószállítóval, így az ismerős, „otthonos” közeg lesz számukra, ennek köszönhetően egész életükben könnyebb lesz őket szállítani. Az a nagy, fás karám, amelyben a lovakat tartom, ugyan-



■ Nagy Antal, a 2020-as év tenyésztője

csak hozzájárul ahhoz, hogy nyugodt vérmérsékletű, bátor állatokat tenyészsek. Persze azért a fokozatosság nem árt. Angol boxban tartom a lovaikat, tehát a csikó oda születik, majd néhány hétig egy kisebb karámban lesz, ahol megismerkedhet a legelővel, az őt körülvevő világgal. Egyhónapon már villanypásztor „felügyeli”, a nagy fás karámkokban élvezheti az életet, ad libitum takarmányozzuk, kútvízzel itatjuk. Nálunk egyébként vasas a víz, ám a lovaim szeretik. És el kell mondjam azt is, ha



■ 1. A halasi istállóépületek és a fedeles a pályák felől | 2. A 2020-as országos bajnokságon | 3. Apa és kislánya

van a területen szabad vízfelület, a lovak azt választják az itató helyett.

A takarmányozásra visszatérve, a csikónál is ügyelek a béta-karotin-, az E-vitamin-, illetve a szelénbevitelre. A gyenge derekú vemhes kancánál is pótlom a szelént, ezzel megelőzve az utód hasonló „nyavalyáját”. Ugyanígy ügyelek, hogy az állat aktuális állapotának megfelelő mikro- és makroelem-tartalmú legyen a nyalósó. Az abrak tekintetében nekem két-hónapos kortól a nedves abrak vált be. Csikót nevelni úgy lehet, ha az ember ott van a közelükben, az állatok folyamatosan a szeme előtt vannak. Nem véletlen, hogy a legsikeresebb sportlovak mind néhánykancás istállókból származnak. Ott kell lenni, látni kell az állatokat, és az alapján kell őket takarmányozni. Példaként említhetem azt, hogy nálunk a Kiskunságon a homoktalajon a legelőn a lovak többnyire esznek valamennyi homokot, például a fűvel együtt. Figyelnünk kell, nehogy túlzásba vigyük – ezt megakadályozandó, ha szükséges, változtattunk a takarmánykeveréken.

A csikóink három-négyévesen kerülnek új környezetbe – Fazekas István kezei közé –, így egy profittól tanulják meg azokat az alapokat, amelyek segítségével a bennük rejlő potenciált a lehető legjobban ki tudjuk hozni, hogy aztán hat-hétéves korukra kiderüljön, vajon tudnak-e olyan nagyot ugrani, mint azt reméltük, amikor a tenyésztésbe fogtunk.

14-17 lovat kellett lovagolni, változatos rendszerben, így hát a pályán való gyakorlás mellett például hosszú túrákra is vitük őket. Ami itt, Magyarországon anyagilag megoldhatatlannak látszik, az az, hogy Steve lovaihoz minden héten jött az állatorvos, és hangsúlyozom, valamennyi lovat megvizsgálta, ha kellett, kezelte. Ami pedig Steve-et illeti, mindegy, hogy vasárnap hánykor ért haza, hétfő reggel nyolckor mindig ott volt a lovardában, és dolgozott – velünk együtt.”

tudtam kapaszkodni a magyar élmezőnybe. Tavaly két csodálatos dolog is történt velem: magyar bajnok lettem, és megszületett a kislányom” – hangsúlyozza Fazekas István.

A versenyző egyébként nagyon büszke a kiskunhalasi lovaséletre. Arra, hogy a lovarda üzemeltetői folyamatos beruházásokkal építik-szépítik a létesítményt, megújulnak az egykori laktanya elemei is. Egyre több itt a ló és a lovasesemény, és a hétköznapi életben a betérők betekintést kaphatnak a lovaglás sokszínűségébe is, hisz gyereklovagoltatást, terápiás lovaglást és sportolókat is láthatnak. Az, hogy a Hirling József Lovaspark kiemelt versenyhelyszín,

## „Sportolóként arra vagyok a legbüszkébb, hogy ennyi idősen vissza tudtam kapaszkodni a magyar élmezőnybe”

2013-14-ben Fazekas István úgy döntött, ideje hazajönni. Nemcsak Magyarországra, hanem Kiskunhalasra, ahová az a Juhász Tibor hívta, aki új életet lehel az egykori határőrbázisba, amely immár Hirling József nevét viseli. Azóta István itt dolgozik és versenyez: 2019-ben a Bács-Kiskun megyei díjugrató csapattal harmadikok lettek az országos díjugrató bajnokságon, István pedig egyéniben negyedik, és ismét meghívták a válogatottba. 2020-ban pedig a „másodvirágzását” élő versenyző magyar bajnok lett. „Sportolóként arra vagyok a legbüszkébb, hogy ennyi idősen vissza

amely évente három-négy nagy versenynek ad helyet, méltó a halasi tradíciókhoz. „Amíg jól érzem magam a sportban, addig csinálom – mondja Fazekas István. Most is edzőként foglalkozom gyerekekkel is. Nem lehetek olyan önző, hogy ne segítsek azoknak a gyerekeknek, akikben látok potenciált. Ám ha ezt már nem tudom, vagy nem akarom tovább folytatni, akkor pályaeépítéssel szeretnék foglalkozni. Mindent addig folytatok, amíg az egészségem engedi.”

**Halmos B. Ágnes**